

Veel interesse in Energie Burgerinitiatief HLS

Tekst: Peer Trepels, Jan de Koning

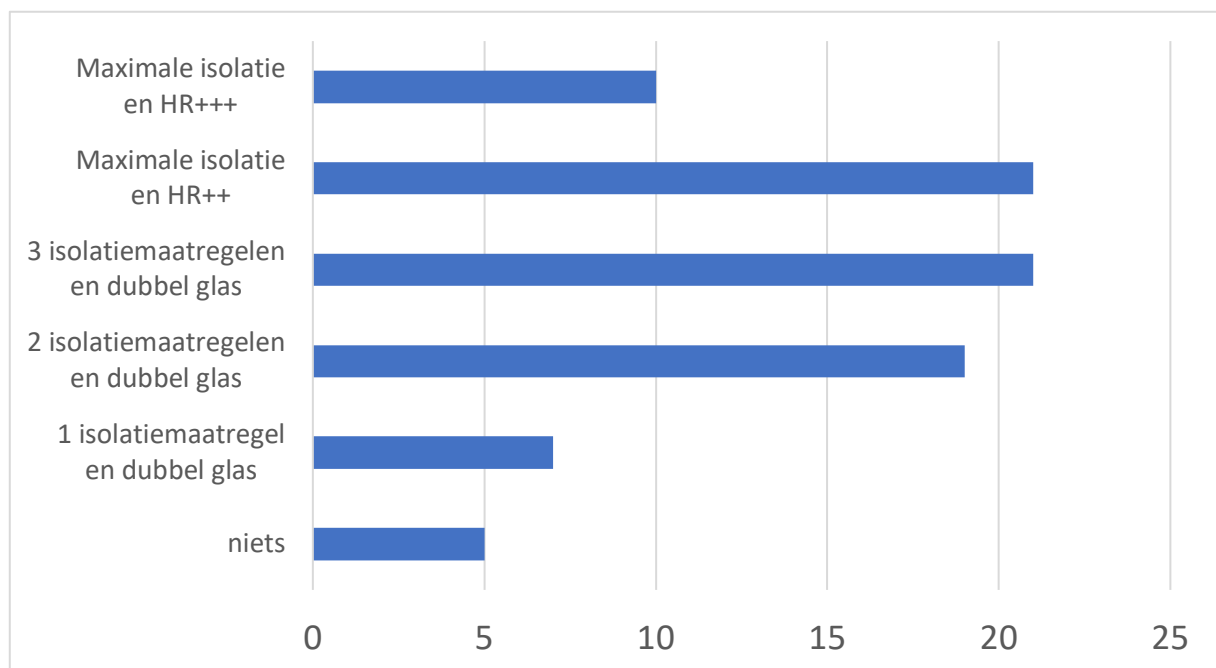
In december hebt u in de Oorschelp de energie-enquête 2023 aangetroffen. Het idee achter deze enquête was te inventariseren hoe het er in ons dorp voor staat met de overgang naar een duurzame energievoorziening en waar de behoeften liggen aan samenwerking en ondersteuning bij een collectieve aanpak van een CO2 neutrale Heilig Landstichting. Zo'n 85 huishoudens hebben de moeite genomen om de vragenlijst in te vullen en deze hetzij via de Bosduivelpostbus, hetzij via de website in te leveren. Een mooi resultaat! Hieronder een verslag en een voorstel voor het vervolg.

Wie vulden de enquête in?

Als eerste valt op dat de enquête vooral is ingevuld door medebewoners die al bewust bezig lijken te zijn met verduurzaming. Zo hebben 63 van de 85 respondenten aangegeven dat zij zelf energie opwekken met zonnepanelen. Gemiddeld hebben zij bijna 20 panelen en gezamenlijk leveren zij 340.000 kWh per jaar. Ter vergelijking, een Nederlands huishouden verbruikt jaarlijks gemiddeld 2.500 kWh aan elektriciteit (bron: Milieu Centraal).

Ook opvallend is dat meer dan de helft van de geënquêteerden hun laatste verbouwing ná 2020 heeft laten uitvoeren. Voor het overgrote deel betroffen deze verbouwingen verduurzaming van de woning, terwijl de verbouwingen vóór 2020 vooral te maken hadden met renovaties en uitbouw van garages, keukens of schuren.

Verduurzaming

Figuur 1. Isolatiemaatregelen per huishouden

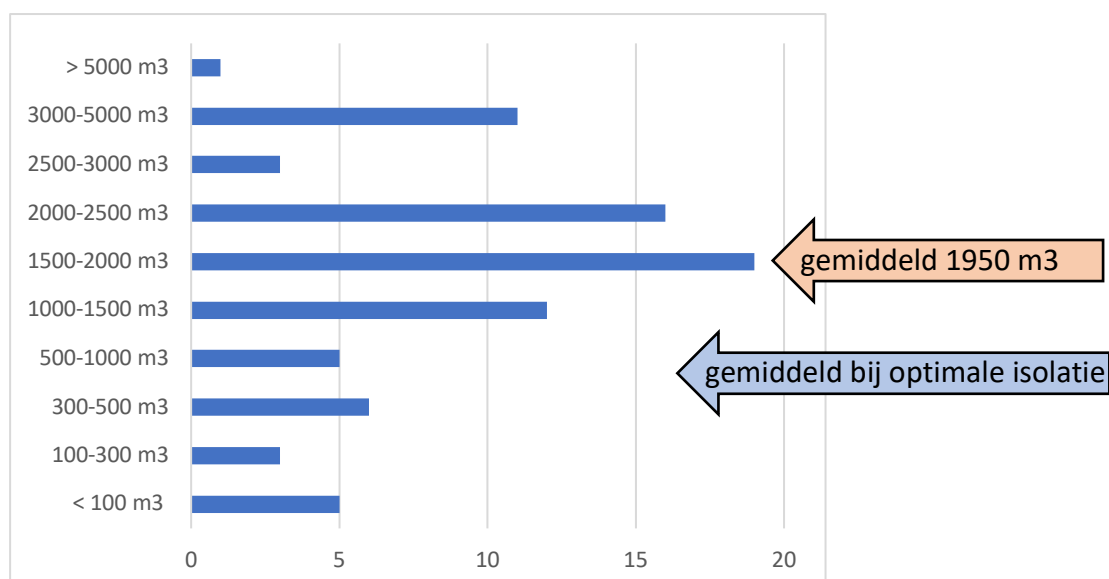
Naast de aanleg van zonnepanelen, geven de invullers van de enquête aan dat zij ook het nodige hebben gedaan aan isolatie. We hebben deze isolatiemaatregelen in beeld gebracht door te kijken naar het aantal maatregelen dat *per huishouden* is gerealiseerd. In Figuur 1 is te zien dat 27% van de huishoudens *drie* isolatie-maatregelen heeft genomen (dak-, vloer- en spouwisolatie), maar nog wel gebruik maakt van dubbel glas. Een kwart van de huishoudens heeft niet alleen de isolatie van dak, vloer en spouw aangepakt, maar bovendien HR++ glas laten installeren; 12 % heeft zelfs HR+++ glas in de woning. In zo'n 36% van de huishoudens kan de isolatie van de woning nog sterk tot zeer sterk worden verbeterd.

Verwarming

Dat we er warmpjes bij zitten valt af te leiden uit het gegeven dat 74 van de 85 huizen (87%) in HLS nog wordt verwarmd met een conventionele centrale verwarming op gas, in 10 gevallen aangevuld met een elektrische verwarming of airco en in 3 gevallen ondersteund met een hout- of palletkachel. 12 van de 85 huishoudens beschikt over een vol-elektrische of hybride warmtepomp. Hoewel verwarming met een warmtepomp het meest efficiënt is in combinatie met vloer- of wandverwarming, maakt de helft van die warmtepompen toch nog gebruik van conventionele radiatoren.

Energieverbruik.

Het gemiddelde elektriciteitsverbruik per huishouden is 3.200 kWh elektriciteit per jaar. Dit ligt hoger dan de landelijke gemiddelden, maar het valt op dat er wel een grote spreiding is. Zo geven 12 huishoudens aan dat zij minder dan 1.500 kWh per jaar gebruiken. 26 Huishoudens hebben een verbruik van 2.000 tot 3.000 kWh en 12 huishoudens melden een verbruik van meer dan 5.000 kWh. Uit de gegevens is niet op te maken of dit hoge elektriciteitsverbruik samenvalt met een laag gasverbruik, wat je mag verwachten bij de bezitters van warmtepompen, of dat er sprake is van een lage isolatie van de woning.

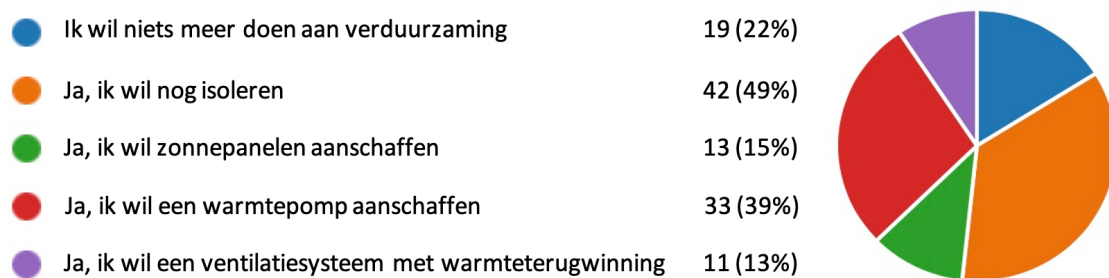

Figuur 2. Gemiddeld jaarlijks gasverbruik per huishouden en effect van isolatie.

In figuur 2 is het jaarlijkse gasverbruik per huishouden weergegeven. Er zijn vijf huishoudens die minder dan 100 m³ gas gebruiken, terwijl 12 huishoudens meer dan 3.000 m³ gebruiken. Het gemiddelde verbruik ligt rond 1.950 m³ gas per jaar. Ondanks de grote spreiding konden we een verband aantonen tussen het lage gasverbruik en de isolatiegraad van de woning. In huishoudens die vloer, dak en spouwmuren hebben geïsoleerd en bovendien HR++ of HR+++ glas namen, blijkt het verbruik van gas zo'n 500 tot 1000 m³ onder het gemiddelde te liggen. In figuur 2 is dit aangegeven met de tweede pijl ('gemiddeld bij optimale isolatie').

Hoe verder verduurzamen?

Hoewel al het nodige gedaan is aan isolatiemaatregelen blijft er nog flink watten wensen over. 47% Van de geënquêteerden geeft aan dat zij vooral nog (verder) willen isoleren. 39% Overweegt een warmtepomp aan te schaffen. Daar staat tegenover dat veel minder huishoudens, 12 - 15%, willen investeren in zonnepanelen of een ventilatiesysteem. In Figuur 3 zijn alle verduurzamingswensen van de huishoudens in beeld gebracht.

Figuur 3. Wensen voor verduurzaming van de woning

En wat houdt je tegen?

Gevraagd naar de belemmeringen die men ervaart bij verduurzaming van de woning, zijn het vooral de benodigde investeringen en verbouwingen waar men tegenop ziet. Maar ook de hoeveelheid en kwaliteit van informatie over verduurzamingsmaatregelen en apparatuur schrikt mensen af. Daarna volgen de complexiteit van de benodigde apparatuur en de lange terugverdientijd als factoren waar men tegenop ziet. Gezien dit brede palet aan uitdagingen is te verwachten dat wederzijdse hulp en samenwerking zeker welkom zullen zijn. Een overzicht van belemmeringen is gegeven in de volgende tabel. Gemiddeld geven de geënquêteerden 3 redenen waardoor zij opzien tegen verduurzaming.

De benodigde investeringen	27 (32%)
De benodigde verbouwingen	27 (32%)
Te weinig of juist een overvloed aan informatie	24 (28%)
De hoeveelheid en complexiteit van apparatuur	19 (22%)
De lange terugverdientijd en het rendement	16 (19%)
Het wisselende beleid van de overheid	15 (18%)

Tabel 1. Waar zie je tegenop bij de verduurzaming van je woning?

Interesse in vervolg

Een meerderheid van de geënquêteerden heeft geen advies of contact gehad met een energiecoach. Ongeveer de helft van deze groep (38) zou alsnog wel een advies van een energiecoach willen. Inmiddels heeft het energiecoach-team deze groep al benaderd voor een afspraak.

De indruk bestaat dat er een verband is tussen het invullen van de enquête en de al bestaande interesse in verduurzaming. Dit is terug te vinden in de interesse voor een burgerinitiatief. Een ruime meerderheid van de respondenten (61%) heeft hiervoor belangstelling. De enquête levert een aantal ideeën op over waar zo'n initiatief zich mee bezig zou kunnen houden. De collectieve aanpak van verduurzaming het vaakst genoemd en betreft:

- isolatie van woningen (gebaseerd op een warmtescan)
- collectieve inkoop van energie en apparatuur, zoals zonnepanelen en warmtepompen
- opwekking, opslag, levering en delen van energie
- ontwikkeling van een buurt-opslagsysteem, een waterstofcentrale, of buurtverwarming
- opzetten van een netwerk van betrouwbare partners, installateurs, en aannemers
- advisering en stimulering van medebewoners.

De volgende stap

Naar aanleiding van de bemoedigende resultaten van de energie-enquête organiseert de Werkgroep Duurzaamheid een verdiepingsbijeenkomst op 10 april in de Bosduivel. Alle geënquêteerden die hebben aangegeven dat zij bij een burgerinitiatief betrokken willen blijven, worden uitgenodigd voor deze bijeenkomst. Dorpsgenoten die alsnog betrokken willen zijn bij dit initiatief zijn uiteraard ook welkom.

Op de bijeenkomst van 10 april nodigen we drie experts uit op de gebieden collectieve inkoop, isolatie en ontwikkeling van een energie/warmte-coöperatie op wijkniveau. Aan de hand van hun adviezen willen we een aantal praktische afspraken maken voor verdere stappen.

Meer informatie over de bijeenkomst:

- Locatie: Bosduivel, zaal 3
- Tijd: 20:00 uur, inloop vanaf 19:45 uur
- Aanmelden is niet nodig